

*Sygn. akt I C 391/16*

## POSTANOWIENIE

***Dnia 21 grudnia 2016 roku***

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie I Wydział Cywilny

w składzie:

***Przewodniczący: SSR Anna Litwińska – Bargiel***

***Protokolant: Edyta Szmigiel***

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2016 roku w Dzierżoniowie

na rozprawie

sprawy z powództwa ***B. T.***

przeciwko ***M. S.***

***o zapłatę***

***p o s t a n a w i a:***

I/ umorzyć postępowanie;

II/ zwrócić powodowi ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w D. kwotę 114,50 zł tytułem połowy opłaty od pozwu.

## UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 26 lutego 2016r. powód- B. T. wniosła o zasądzenie od pozwanego- M. S. kwoty 4 569,17 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 8 października 2015r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż dochodzona kwota stanowi odszkodowanie z tytułu zalania w dniu 17 czerwca 2015 roku jego mieszkania znajdującego się pod adresem: P., ul. (...). Jak podał powód źródło ujęcia wody znajdowało się w lokalu położonym powyżej jego lokalu, tj. w lokalu pozwanego

Na rozprawie w dniu 21 grudnia 2016r. (k. 126) strony uzgodniły warunki ugodowego zakończenia sporu i zawarły ugodę, na podstawie której pozwany M. S. zobowiązał się do zapłaty na rzecz powoda B. T., tytułem całkowitego zaspokojenia roszczenia wynikającego ze zderzenia z dnia 17 czerwca 2015, kwoty 3000 zł płatną w dwóch ratach miesięcznych po 1500 zł każda (pierwsza rata płatna do dnia 10 stycznia 2017r. a druga rata do 10 lutego 2017r. ) z zastrzeżeniem że w razie uchybienia płatności którejkolwiek z rat będą naliczane odsetki ustawowe za opóźnienie. Strony ponadto uzgodniły że koszty postępowania zostały wzajemnie zniesione oraz że niniejsza ugoda wyczerpała wszystkie roszczenia z tytułu zdarzenia z dnia 17 czerwca 2015 r.

***Sąd zważył, co następuje:***

Zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c. Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania jeżeli wydanie postanowienia kończącego postępowanie stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

Jedną z przesłanek umorzenia postępowania z powodu niedopuszczalności wydania merytorycznego rozstrzygnięcia jest zawarcie przez strony w toku postępowania ugody sądowej.

W myśl art. 10 k.p.c. w sprawach, w których zawarcie ugody jest dopuszczalne, sąd powinien w każdym stanie postępowania dążyć do ich ugodowego załatwienia. Artykuł 223 § 1 k.p.c. stanowi z kolei, iż przewodniczący powinien we właściwej chwili skłaniać strony do pojednania, zwłaszcza na pierwszym posiedzeniu, po wstępnym wyjaśnieniu stanowiska stron. Osnowa ugody zawartej przed sądem powinna być wciągnięta do protokołu rozprawy i stwierdzona podpisami stron. Podobnie jak przy innych aktach dyspozycyjnych stron Sąd może uznać zawarcie ugody za niedopuszczalne tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa (art. 203 § 4 k.p.c.).

Mając zatem na uwadze fakt zawarcia w niniejszej sprawie ugody pomiędzy stronami w pierwszym rzędzie należało podkreślić charakter prawny tej czynności, jako bezpośrednio wpływającej na wydane przez Sąd w niniejszej sprawie postanowienie o umorzeniu postępowania.

Ugoda sądowa jest bowiem szczególnym aktem prawnym o złożonym charakterze, w którym występują zarówno elementy materialnoprawne jak i procesowe. Z jednej strony składane przez strony oświadczenia są czynnościami materialnoprawnymi zmierzającymi do wywołania skutków w dziedzinie prawa materialnego. Zawarte porozumienie jest ugodą w rozumieniu art. 917 k.c. i będzie w związku z tym oceniane według przepisów prawa materialnego. Z drugiej natomiast strony ugoda sądowa jest czynnością procesową, składane bowiem przez strony oświadczenia są oświadczeniami procesowymi zmierzającymi do zakończenia postępowania poprzez jego umorzenie. Ugoda zatem jest oceniana także według przepisów procesowych. Innymi słowy ugoda jest czynnością stron podjętą w celu osiągnięcia skutków materialnoprawnych przewidzianych w art. 917 k.c., w szczególności dla uchylenia sporu w zakresie istniejącego między stronami stosunku prawnego i w drodze wzajemnego porozumienia oraz w celu osiągnięcia skutków procesowych w postaci wyłączenia sporu spod rozstrzygnięcia przez umorzenie postępowania. Tak więc ugoda sądowa, jako akt prawny złożony, składa się z następujących czynności prawnych stron:

- ugody cywilnoprawnej (art. 917 k.c.) zawartej przed sądem w toku postępowania, dotyczącej istniejącego między stronami stosunku prawnego stanowiącego podstawę powództwa czy też wniosku w danym postępowaniu,
- dorozumianych procesowych oświadczeń woli stron kierowanych do sądu – tej treści, że strony z powodu zawarcia ugody likwidującej ich spór in merito żądają umorzenia postępowania.

Każda z tych dwóch czynności prawnych podlega ocenie według przepisów normujących tę gałąź prawa do której dana czynności należy. Zatem ważność i skuteczność ugody cywilnoprawnej oceniana jest według przepisów kodeksu cywilnego, a ważność i skuteczność wniosku o umorzenie postępowania podlega ocenie według przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

Jak to już podkreślono, częścią aktu złożonego jakim jest ugoda sądowa jest umowa cywilnoprawna, która powinna spełniać wymagania przewidziane w art. 917 k.c., stanowiącym iż przez ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać, a zatem powinna spełniać przesłankę „wzajemnych ustępstw”. Przy czym pojęcie to należy pojmować subiektywnie, a więc według oceny ustępującego. Ustępstwa te jednak nie muszą polegać jedynie na ustępstwach o charakterze materialnym np. zobowiązaniu się przez strony do dodatkowych wzajemnych świadczeń, czy też rozłożeniu ich na raty. Ustępstwa te bowiem mogą polegać także na zrzeczeniu się uprawnień procesowych. Trzeba bowiem uwzględnić tę nową okoliczność, iż określony stosunek prawny łączący strony stał się przedmiotem postępowania, w trakcie którego ma się o nim rozstrzygać. W tej sytuacji także ustępstwa procesowe mogą oddziaływać na uprawnienia wynikające z danego stosunku materialnego. Sfera uprawnień materialnych stron zaczyna się wówczas ściśle splatać ze sferą ich uprawnień procesowych.

Ponadto w skład aktu prawnego jakim jest ugoda sądowa wchodzi również wyraźne lub dorozumiane oświadczenie procesowe stron – ich wniosek o umorzenie postępowania. Zawarcie ugody bowiem, w świetle przepisów postępowania kodeksu postępowania cywilnego oznacza dorozumianą wolę odstąpienia od zgłoszonego we wniosku

żądania udzielenia ochrony sądowej, ponieważ celem ugody sądowej jest wyłączenie rozstrzygnięcia merytorycznego postępowania sądowego. Zatem z chwilą zawarcia ugody sądowej ze skutkiem prawnym tzn. kiedy sąd nie sprzeciwi się jej zawarciu, powinno zapaść postanowienie o umorzeniu postępowania.

Ugoda musi zawierać oświadczenia woli obu stron. Ważność ugody podlega ocenie według przesłanek z art. 58 k.c., a więc nie może być sprzeczna z ustawą, zasadami współżycia społecznego ani zmierzać do obejścia ustawy. Natomiast ugoda jako czynność procesowa podlega również ocenie w płaszczyźnie przesłanek z art. 203 § 4 k.p.c. w związku z art. 223 § 2 k.p.c.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd dokonując kontroli ugody zawartej na rozprawie 21 grudnia 2016 r. zawierającej zgodne oświadczenia woli stron co do wysokości zobowiązania pozwanego, sposobu i terminu jego zapłaty, nie znalazł podstaw do jej zakwestionowania. W ocenie Sądu czynność prawna dokonana pomiędzy stronami jest zgodna z prawem, zasadami współżycia społecznego i nie zmierza do obejścia prawa, spełnia więc przesłanki ważności i skuteczności, których ocena należy do Sądu, zgodnie z art. 223 § 2 k.p.c. Dlatego też na podstawie art. 355 k.p.c. postępowanie należało umorzyć w całości jako zbędne wobec uregulowania stosunków stron w drodze ugody, o czym orzeczono jak w punkcie I. sentencji postanowienia.

Nadto zgodnie z art. 79 ust. 3 lit. c ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. 2016r., poz. 623) Sąd z urzędu zwraca stronie powołowy uiszczonyj opłaty od pisma wszczynającego postępowanie w instancji, w której sprawa zakończyła się zawarciem ugody sądowej. W niniejsze sprawie powód uiszczył opłatę od pozwu w wysokości 229 zł, a więc należało zwrócić kwotę 114,50 zł, o czym Sąd orzekł w pkt. II sentencji postanowienia.